

ชื่อเรื่อง	การศึกษาเปรียบเทียบนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการสนับสนุนความเป็นอาเซียน: กรณีศึกษาระหว่างประเทศไทยกับเมียนมา
ชื่อผู้วิจัย	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัตนา ดวงแก้ว และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กุลชลิ จงเจริญ
ปีที่แล้วเสร็จ	2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษานโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการสนับสนุนความเป็นอาเซียนของประเทศไทยและเมียนมา (2) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบนโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการสนับสนุนความเป็นอาเซียนของประเทศไทยและเมียนมา และ (3) เพื่อสังเคราะห์แนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยและเมียนมาในการสนับสนุนความเป็นอาเซียน การวิจัยนี้ประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลสำหรับการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยผู้แทนจากสถาบันอุดมศึกษา ทั้งจากประเทศไทยและเมียนมา จำนวนทั้งสิ้น 14 คน และการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และนิสิตนักศึกษา จำนวน 5 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ ประเด็นการสัมภาษณ์ และประเด็นคำถามการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและการตรวจสอบแบบสามเส้าเพื่อความถูกต้องและความแม่นยำ

ผลการวิจัย ปรากฏว่า (1) ผลการศึกษานโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการสนับสนุนความเป็นอาเซียนของประเทศไทยและเมียนมา พบว่า นโยบายการอุดมศึกษาของไทยได้พัฒนามาเป็นระยะอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมในแต่ละช่วง ในปัจจุบันนโยบายได้มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยกระบวนการพัฒนานโยบายมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วม และประเด็นสำคัญมุ่งเน้นยุทธศาสตร์และการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการเป็นประชาคมอาเซียน แต่อย่างไรก็ตาม คุณภาพของบัณฑิต และคุณภาพของบุคลากรทางการศึกษา ยังเป็นประเด็นความท้าทายของการอุดมศึกษาไทย ในส่วนของนโยบายการอุดมศึกษาของเมียนมาได้รับผลกระทบจากปัจจัยทางการเมืองและโครงสร้างการบริหารขาดการบูรณาการเนื่องจากมีหลายกระทรวงรับผิดชอบการจัดและบริหารกระบวนการพัฒนานโยบายยังคงมีลักษณะแบบบนลงล่างเนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นเพราะระบบการรวมศูนย์อำนาจ การนำแผนไปปฏิบัติยังขาดกลไกในการประกันคุณภาพการศึกษาและการกำกับติดตามแผนงานยังดำเนินการโดยรัฐ นอกจากนี้ข้อมูลการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการเป็นประชาคมอาเซียนยังไม่ชัดเจน ประเด็นความท้าทาย คือ ด้านความเสมอภาคในด้านโอกาสการศึกษาและด้านคุณภาพการศึกษา (2) ผลวิเคราะห์และเปรียบเทียบนโยบายของประเทศไทยและเมียนมา พบว่า ทั้ง 2 ประเทศมีความเหมือนกันในส่วนของโครงสร้างการอุดมศึกษา กฎหมายการอุดมศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการอุดมศึกษา ระยะยาว การบริหารงบประมาณ สาระของนโยบาย และองค์กรในการกำกับติดตามและประเมินนโยบาย ในส่วนที่แตกต่าง ได้แก่ ในส่วนของหน่วยงานหลักในการจัดการอุดมศึกษา ระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนา นโยบาย และการประกันและการควบคุมคุณภาพการอุดมศึกษา และ (3) ผลการสังเคราะห์แนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในการสนับสนุนความเป็นอาเซียน พบว่า ควรมีการประสานแผนยุทธศาสตร์อาเซียนร่วมกัน การทรัพยากรอย่างเพียงพอเหมาะสม การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ระบบการประกันคุณภาพ

คำสำคัญ: การศึกษาเปรียบเทียบ นโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษา การสนับสนุนความเป็นอาเซียน ประเทศไทย เมียนมา

Title: A Comparative Study of the Higher Educational Policies in Promoting ASEAN: Case Studies between Thailand and Myanmar

Researchers: Assistant Professor Dr. Ratana Daungkaew;
Assistant Professor Dr. Koolchalee Chongcharoen

Year: 2017

Abstract

The purposes of this research were (1) to study and compare higher education policies in promoting ASEAN Community between Thailand and Myanmar; (2) to analyze and compare higher education policies in promoting ASEAN Community between Thailand and Myanmar; and (3) to synthesize guidelines for higher education management in promoting ASEAN Community in Thailand and Myanmar. The research methodology with three qualitative methods was applied in this study; documentary research, in-depth interview, and focus group discussion. The key informants for in-depth interview were 14 relevant government officials from Thailand and Myanmar as well as 9 experts and 5 undergrad students for focus group discussion. The research instruments were interview forms and focus group discussion guideline. Data were analyzed by content analysis and was validated with triangulation technique for precision and accuracy.

Research findings showed that (1) the development process of higher education policies in Thailand is consecutive progression to keep pace with economic and social condition changes of each period. The current policy has focused on human resource development with participative management process, and importantly, the hard effort on strategic and operational support to the ASEAN Community. However, the quality of graduates also those of educational personnel still are the challenges for higher education in Thailand. In terms of higher education policy of the Union of Myanmar, the effect of the political matters as well as lack of integration on complicated administrative structure which has several ministries responsible for higher education administration are the vital hindrance of the policy process development. The policy development process remains a top-down because of the deep-rooted centralization. The plan Implementation has still no mechanisms for quality assurance and the plan monitoring is implemented by the government. In addition, the operational information to support ASEAN Community is unclear. The challenge are the issues of equality in education opportunities and quality education; (2) The analysis and comparison of the higher education policies were found that the same factors of both countries are the higher education management structure, higher education law, long-term development plan, budget management, content policy, and policy monitoring and evaluation organization. The different factors of both countries which can be analyzed are higher education management agency, policy development Information system, and assurance and quality control; and (3) The guidelines for higher education management in promoting ASEAN Community in Thailand and Myanmar were proposed that there should be a coordinated ASEAN strategy, the appropriate and adequate resources, the personnel preparation, the curriculum and teaching development, the partnership network creation and the quality assurance system.

Keywords: Comparative study, Higher educational policies, Promoting ASEAN, Thailand, Myanmar